

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Karla Šimky a soudců JUDr. Miluše Doškové a Mgr. Tomáše Kocourka, Ph.D. v právní věci žalobce: **M. K.**, zast. Mgr. Dagmar Rezkovou Dřímálovou, advokátkou se sídlem Myslíkova 2020/4, Praha 2, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 1292/25, Praha 5, ve věci žaloby proti rozhodnutí žalované ze dne 3. 7. 2018, č. j. X, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 8. 12. 2021, č. j. 1 Ad 34/2018-103,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost žalobce **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Ustanovené zástupkyni žalobce Mgr. Dagmar Rezkové Dřímálové **se přiznává** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů v řízení o kasační stížnosti ve výši **1 573 Kč**, která jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Žalovaná napadeným rozhodnutím zamítla námitky žalobce a potvrdila své rozhodnutí ze dne 3. 5. 2018, č. j. X, kterým byla zamítnuta žádost žalobce o invalidní důchod pro nesplnění podmínek § 38 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“). V námitkách rozporoval žalobce posudek posudkové lékařky Pražské správy sociálního zabezpečení, podle níž z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla jeho pracovní schopnost pouze o 15 %. Žalovaná na základě nového posudku o invaliditě, vypracovaného lékařem žalované, v odůvodnění rozhodnutí o námitkách uvedla, že žalobce nesplňuje podmínku invalidity, neboť z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla jeho pracovní neschopnost pouze o 30 %. Posudkový lékař zhodnotil stav žalobce podle kapitoly XIII, oddílu E, položky 1b přílohy vyhlášky č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity, v rozhodném znění (dále jen „vyhláška o posuzování invalidity“), při

horní hranici daného rozmezí, tedy 20 %. Pro nejzávažnější z komorbidit, idiopatickou hypersomnií, navýšil posudkový lékař žalované pokles míry pracovní schopnosti o 10 %.

[2] Městský soud v záhlaví uvedeným rozsudkem (dále jen „napadený rozsudek“) žalobu proti napadenému rozhodnutí žalované zamítl. Městský soud si za účelem zjištění skutkového stavu vyžádal odborný lékařský posudek PK MPSV ČR v Praze (dále jen „posudková komise“). Posudková komise se ztotožnila se závěrem posudkové lékařky v posudku ze dne 12. 4. 2018 – zdravotní postižení dle kapitoly XIII, odd. E, položka 1b přílohy vyhlášky o posuzování invalidity, pokles pracovní schopnosti 15 %. Volbu horní hranice volenou v námitkovém řízení (20 %) zhodnotila posudková komise jako posudkové nadhodnocení stávajícího vertebrogenního postižení. Další zdravotní problematiku komise zhodnotila jako posudkově nevýznamnou a stanovila pokles pracovní schopnosti 15 % - střed položky, což označila za maximalistické. K tvrzenému výhřezu plotének žalobce městský soud uvedl, že lze mít za to, jak uvedla posudková komise, že původní diagnóza protruze disku byla změněna.

[3] Soud dále považoval za nutné doplnit, z jakého důvodu nebylo onemocnění hypersomnií u žalobce posudkovou komisí vyhodnoceno jako rozhodující příčina dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, neboť pokud by bylo toto onemocnění shledáno v tomto smyslu hlavním, a zároveň by se jednalo o jeho alespoň středně těžkou formu, žalobce by mohl splnit podmínky pro invaliditu prvního stupně. Bylo však pouze konstatováno, že se jedná o vedlejší příčinu nepříznivého stavu, aniž by bylo provedeno bližší zhodnocení, zda se u žalobce jedná o lehkou, středně těžkou, nebo těžkou formu onemocnění.

[4] Posudková komise uvedla, že tato diagnóza byla zmíněna od roku 2007, poukázala na vyšetření mozkomíšního moku (hladina hypokretinu, která může ještě jako normální dosahovat až 700 pg/ml, přičemž dosahuje pouhých 288 pg/ml). Již dle předchozích vyšetření byla vyloučena narkolepsie I. st., diagnóza stanovena na subjektivních údajích. Co se týká nadměrné spavosti, jedná se o postižení lehké, hraničně splňující status dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. Stěžovatel byl vyšetřen ve spánkové laboratoři k vyloučení narkolepsie se závěrem, že trpí idiopatickou hypersomnií; pro narkolepsii bez kataplexie nesplňuje dg. kritéria. Nově doložená vyšetření měla komise vesměs k dispozici již při prvotním posouzení, nově bylo doloženo vyšetření hladiny hypokretinu. Tyto závěry shledal městský soud dostačujícími.

[5] Konečně soud uvedl, že k závěru o nesplnění vzniku invalidity dospěl jak lékař posudkové služby v námitkovém řízení, tak i posudková komise v soudním řízení, v konečném výsledku jsou ve shodě, jakkoli v námitkovém řízení posudkový lékař dospěl k 30 % poklesu pracovní schopnosti a posudková komise k 15 % poklesu pracovní schopnosti, shodně jako posudkový lékař ve správním řízení v prvním stupni. Závěry posudkových lékařů neobsahují kromě diagnózy a závěru další úvahy, proto soud již z tohoto důvodu nebyl schopen uvést důvod odlišného určení míry poklesu pracovní schopnosti. Bez zjevné rozpornosti posudku posudkové komise však takový zdánlivý rozpor nemůže vést k nutnosti vypracovat revizní stanovisko jinou posudkovou komisí.

pokračování

[6] Minimální hranici poklesu pracovní schopnosti potřebné pro zjištění invalidity prvního stupně ve smyslu § 35 odst. 2 písm. a) zákona o důchodovém pojištění (35 %) tedy neshledalo žádné z provedených posouzení zdravotního stavu žalobce.

II. Kasační stížnost žalobce a vyjádření žalované

[7] Žalobce (dále „stěžovatel“) brojí proti napadenému rozsudku kasační stížností, jejíž důvody podřazuje pod § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s. Požaduje jej zrušit a věc vrátit k dalšímu řízení městskému soudu.

[8] Stěžovatel tvrdí, že jeho zdravotní stav byl ve všech případech posouzení posudkově podhodnocen, navíc ani všichni posudkoví lékaři se neshodli na stejném závěru pro stanovení míry poklesu jeho pracovní schopnosti. Je sice pravda, že posudkoví lékaři shodně uvedli, že stěžovatel k datu vydání napadeného rozhodnutí nebyl invalidní ve smyslu zákona o důchodovém pojištění, nicméně rozdílně stanovili procentní míru poklesu pracovní schopnosti stěžovatele (v rozsahu 15 % až 30 %). Dle názoru stěžovatele v situaci, kdy posudkoví lékaři stanoví procentní míru poklesu pracovní schopnosti odlišně, a to rozdílem 15 %, mělo by být najisto postaveno, na základě čeho došlo k odlišnému určení míry poklesu pracovní schopnosti ve všech případech posouzení stěžovatelova zdravotního stavu.

[9] Podle stěžovatele měla být příčina snížení pracovní schopnosti hodnocena alespoň podle kapitoly XIII, oddílu E, položky 1c přílohy vyhlášky o posuzování invalidity, tedy jako středně těžké postižení. Vzhledem k dalšímu postižení zdravotního stavu stěžovatele pak měla být tato hodnota navýšena o 10 %. Dle stěžovatele tak nebyly splněny podmínky pro odmítnutí jeho žádosti o invalidní důchod.

[10] Žalovaná se ke kasační stížnosti nevyjádřila.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[11] Podle § 104a odst. 1 s. ř. s. Nejvyšší správní soud odmítne pro nepřijatelnost kasační stížnost ve věci, v níž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, jestliže svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele.

[12] Kritéria přijatelnosti kasační stížnosti Nejvyšší správní soud vymezil již v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb., NSS, která se uplatní též po novelizaci soudního řádu správního, jež institut přijatelnosti kasační stížnosti rozšířila z věcí mezinárodní ochrany na všechny věci, ve kterých před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce (usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 6. 2021, č. j. 9 As 83/2021-28, č. 4219/2021 Sb. NSS). Kasační stížnost je proto přijatelná v případech, k nimž se judikatura doposud nevyjádřila, v nichž existuje judikatura rozporná (nejednotná), nebo je potřeba učinit judikaturní odklon. Dále je kasační stížnost přijatelná rovněž v případech zásadního pochybení krajského soudu, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele (viz také rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 6. 2021, č. j. 10 As 154/2021-23, nebo usnesení ze dne 27. 8. 2021, č. j. 9 As 144/2021-31).

[13] Z uvedené rekapitulace dosavadního řízení o přiznání invalidního důchodu je zřejmé, že se posudkové orgány žalované náležitě zabývaly otázkou míry snížení pracovní schopnosti stěžovatele. Městský soud, veden zájmem na zjištění skutkového stavu, o němž nejsou důvodné pochybnosti, v řízení o žalobě několikrát doplnil dokazování. S odkazem na judikaturu Nejvyššího správního soudu (viz citované rozsudky ze dne 7. 1. 2015, č. j. 3 Ads 114/2014-21, ze dne 5. 6. 2013, č. j. 3 Ads 74/2012-16, ze dne 2. 7. 2014, č. j. 3 Ads 108/2013-19, ze dne 25. 6. 2003, č. j. 2 Ads 9/2003-50, a dále rozsudek ze dne 8. 11. 2018, č. j. 10 Ads 248/2017-61 a v něm citovaný rozsudek ze dne 4. 10. 2017, č. j. 8 Ads 136/2017-35) přitom městský soud uvedl, že není odborně způsobilý k hodnocení obsahové správnosti závěrů posudkových komisí – vypracovaný posudek soud posuzuje jako důkaz podle zásad upravených v § 77 odst. 2 s. ř. s., zejména zda splňuje požadavek úplnosti a přesvědčivosti.

[14] Městský soud v posuzované věci nepochybil, neboť vycházel z důkazů, které jsou součástí spisového materiálu, posudku posudkové komise pořízeného městským soudem a doplňujícího posudku ze dne 20. 5. 2021 k tomuto posudku, jenž řešil zejména otázku spánkové poruchy stěžovatele. Tyto posudky vyhodnotil městský soud jako úplné a přesvědčivé, v souladu s ostatními důkazy provedenými v řízení. Jsou dostačující pro učinění závěru, že stěžovatel nesplňuje podmínku invalidity podle § 38 zákona o důchodovém pojištění. Stejně tak shledal městský soud posudky dostačujícími pro to, aby bylo postaveno najisto, zda diagnostikovaná hypersomnie je způsobilá být dominantní příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, anebo zvýšit míru poklesu pracovní schopnosti stěžovatele o dalších 10 %. Městský soud se zároveň vypořádal s otázkou uvedení rozdílné míry pracovní neschopnosti v posudcích lékařů v jednotlivých fázích řízení o žádosti stěžovatele (před žalovanou v prvním stupni a před městským soudem stanovena na 15 %, v řízení o námitkách stanovena na 30 %). Uvedl, že s ohledem na obsah posudků lékařů nebyl schopen zjistit příčiny rozporu v míře poklesu pracovní schopnosti stěžovatele, avšak za podstatné shledal, že všechny posudky se ztotožňovaly v závěru, že stěžovatel nesplňuje podmínku invalidity.

[15] Nejvyšší správní soud dále uvádí, že stěžovatel předložil v řízení před městským soudem i v řízení před Nejvyšším správním soudem důkazy, k nimž nebylo možné přihlédnout, neboť jsou datovány až po vydání napadeného rozhodnutí žalované. Vyšetření, jež jsou podkladem zpráv, se odehrála taktéž po vydání napadeného rozhodnutí žalované. Z obsahu zpráv ani z povahy vyšetření není patrné, že by byla zaměřena na zpětné zkoumání zdravotního stavu stěžovatele ke dni vydání napadeného rozhodnutí žalované, a že by tedy jejich smyslem a účelem bylo vyvrátit správnost skutkových závěrů žalované uvedených v tomto rozhodnutí. Soudy ve správním soudnictví rozhodují ve smyslu § 75 odst. 1 s. ř. s. podle skutkového a právního stavu, který zde byl v době rozhodnutí správního orgánu. Pokud však má stěžovatel za to, že se jeho zdravotní stav od vydání napadeného rozhodnutí žalované změnil, zcela jistě může podat novou žádost o invalidní důchod podle § 81 a násl. zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, v rozhodném znění.

[16] Stran přesahu vlastních zájmů z pohledu výše uvedených kritérií stěžovatel v kasační stížnosti nic netvrdil. Uplatněné kasační námitky neobsahují důvody, které by

pokračování

mohly založit přesah vlastních zájmů stěžovatele, natož přesah významem podstatný. Nejvyšší správní soud v napadeném rozsudku městského soudu neshledal pochybení, natož pochybení takového rázu, který by mohla založit přijatelnost podané kasační stížnosti.

IV. Závěr a náklady řízení

[17] Vzhledem k tomu, že městský soud rozhodl v souladu s ustálenou a jednotnou judikaturou, která poskytuje odpověď na stěžovatelem vznesené kasační námitky, a nepochybil ani při výkladu procesního práva, Nejvyšší správní soud kasační stížnost podle § 104a s. ř. s. odmítl pro nepřijatelnost.

[18] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Ačkoli byla kasační stížnost odmítnuta, což je situace, na kterou obecně pamatuje § 60 odst. 3 s. ř. s., k odmítnutí pro nepřijatelnost dochází na základě zjednodušeného věcného posouzení případu (usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33, č. 4170/2021 Sb. NSS), a proto je na místě rozhodnout o náhradě nákladů řízení podle úspěchu ve věci (viz již citované usnesení Nejvyššího správního soudu č. j. 9 As 83/2021-28).

[19] Stěžovatel neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení.

[20] Ani procesně úspěšná žalovaná nemá na náhradu nákladů řízení právo, neboť jde o věc důchodového pojištění (§ 60 odst. 2 s. ř. s.).

[21] Usnesením Městského soudu v Praze ze dne 3. 6. 2020, č. j. 1 Ad 34/2018-72, byla stěžovateli ustanovena zástupkyní advokátka Mgr. Dagmar Rezková Dřimalová. Dle § 35 odst. 10 poslední věty s. ř. s. platí, že *zástupce ustanovený v řízení před krajským soudem, je-li jím advokát, zastupuje navrhovatele i v řízení o kasační stížnosti*. Zástupkyni, která byla stěžovateli ustanovena soudem, náleží mimosmluvní odměna a hotové výdaje, které v tomto případě hradí stát (§ 35 odst. 10 věta první, část věty za středníkem s. ř. s.). Odměna za zastupování advokátkou za řízení o kasační stížnosti byla určena podle § 11 odst. 1 písm. d) ve spojení s § 7 a § 9 odst. 2 vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb. (advokátní tarif), a to za jeden úkon právní služby poskytnuté stěžovateli v řízení o kasační stížnosti (písemné podání - kasační stížnost) ve výši 1 000 Kč. Dále zástupkyni stěžovatele náleží paušální náhrada hotových výdajů ve výši 300 Kč podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu. Jelikož advokátka je plátkyně DPH, podle § 35 odst. 10 věty druhé s. ř. s. se odměna zvyšuje o částku odpovídající této dani, která činí 21 % z částky 1 300 Kč, tj. 273 Kč.

[22] Ustanovené zástupkyni stěžovatele tedy náleží odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů v řízení o kasační stížnosti v celkové výši 1 573 Kč, která jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 24. dubna 2023

JUDr. Karel Šimka
předseda senátu